

قوانین سرمایه‌گذاری و ترانزیت و عضویت ایران در پیمان منشور انرژی

صنم سالم حقیقی^۱

چکیده

دبیرخانه پیمان منشور انرژی مرتبا متذکر شده است که پذیرش اصول و قواعد ترانزیت، سرمایه‌گذاری و تجارت چند جانبه این پیمان توسط کشورهای مهم صادرکننده نفت و گاز؛ پیشرفت صنعتی این کشورها را در پی دارد. به همین دلیل این پیمان در صدد فراهم آوردن محیطی شفاف، قابل پیش‌بینی و غیر تبعیض‌آمیز در زمینه فعالیت‌های انرژی بوده و معتقد است همه کشورهای عضو قطعا در بلندمدت از منافع قابل توجهی بهره‌مند خواهند شد. همچنین ادعا شده است که این پیمان ثبات سیاسی و همکاری اقتصادی بین کشورهای صادرکننده را به بهترین نحو تضمین می‌کند.

این مقاله در حله نخست در صدد تجزیه و تحلیل ادعای فوق در رابطه با قوانین سرمایه‌گذاری و ترانزیت پیمان منشور انرژی است و ثانياً امکان و یا لزوم حضور فعال‌تر و شرکت کامل‌تر ایران در فعالیت‌های منشور انرژی را در این دو زمینه بررسی می‌کند. نتیجه حاصل از این بررسی اذعان می‌دارد که پیمان

۱. مشاور در سازمان اوپک، وین، دانشجوی دکتری در دانشگاه اروپایی (EUI)

آدرس الکترونیکی: Sanam.Salem@iue.it

منشور انرژی حاکمیت ایران بر منابع طبیعی را تهدید نمی‌کند و ایران را وادار به تغییر ساختار اصلی قراردادهای سرمایه‌گذاری نخواهد کرد و تنها در صدد حمایت کامل و غیر تبعیض‌آمیز از سرمایه‌گذاری خارجی است. درست است که همکاری با کشورهای دیگر در زمینه انرژی به اشکال مختلف، دو جانبه یا منطقه‌ای، قابل شکل‌گیری است، اما به نظر می‌رسد پیمان چند جانبه منشور محیط مناسبی را برای این همکاری فراهم آورده است. به این دلیل لازم است که عضویت ایران در چنین همکاری‌ای نادیده گرفته نشود و امکان پاسخگویی این پیمان به تقاضای ایران در زمینه انرژی و موضوع سرمایه‌گذاری، ترانزیت و تجارت این پیمان به لحاظ حقوقی و اقتصادی، و اهمیت هر کدام برای ایران، مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: پیمان منشور انرژی، ترانزیت، سرمایه‌گذاری، ایران، حقوق بین‌الملل، حاکمیت بر منابع طبیعی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی